

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben.			
Egy évre . . .	10 kor. — fill.	Egy évre . . .	16 kor. — fill.
Fél évre . . .	5 . . .	Fél évre . . .	8 . . .
Negyed évre . . .	2 . . . 50 .	Negyed évre . . .	4 . . .
Egy óra . . .	— . . .	Egy óra . . .	1 . . . 70 .
Egyesszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Habozunk é ?

Irta: **Kósahegyi.**

Debreczen jul. 16.

A magyar országgyűlés most folyó közjogi harczában a komolyan gondolkozó, hazáját ideálisan szerető s ennek javát önzetlen becsületesség s elfogulatlan meggyőződéssel munkálni törekvő hazafi valóban nehéz helyzetbe jutott.

Még maguk a hivatott politikusok is itt-ott eltévednek a jó tanács adó ellenség és rossz akaró barát által kiszelt politikai ferdítések utvesztőjében.

A többség hirdeti: én a nemzet akarátának törvényes képviselője vagyok; ki elém botrányos követ gördit, az a nemzet akarátát nem tiszteli.

A kisebbség tartja: a nemzet közvéleménye én mellettem nyilatkozott meg; én képviselem a nemzet többségét; alig 5 millió ember, 19 millió magyar nevében és helyett a nemzet képviselőjét az igazság, a szabadság a nemzeti jog elvei szerint meg nem alkothatja.

A többség szól: én törvényes alapon állok, az alkotmányt védem. A törvényt tisztelni, az alkotmányt megtartani hazafiúi kötelesség. Az alkotmány fő szerve a parlament. A parla-

ment működésének megállása törvénytelen, erőszak.

A kisebbség felel: Kormány, többség, mint törvényesen alakított szervezet és csoport működésükben, magatartásukban szintén a törvény uralma alatt állanak, mint bármely egyes polgár. Ha, mint alkotmányos intézmények, tiszteletre igényt tartanak: a törvényes alapot lábaik alól ki nem rugatják.

Vannak-e sarkalatos törvényeink melyek a hadsereget Ausztriával közösnek mondják? Vannak. Van e közös hadsereg: nincs. Sarkalatos törvények mondják hogy hazánk és Ausztria között paritás legyen. Van-e hát paritás? nincs.

Mivel kérkedik a jelenlegi többség és kormány?

Azzal hogy a 67. XII t. cz. alapján áll. S mely törvény ad jogot a paritáshoz, a közös hadsereghez? épen az 1867 XII. t. cz.

Mely törvény nincs tehát be tartva? épen az melynek a mai kormány létjogait köszöni.

Honnan származik tehát a magyar kormány létalapja: egy nagy politikai hazugságból.

Én tehát azt tartom hogy egy látszólag törvényes alakban létre jött kormány (pusztán azért mert szüle-

tése törvényesnek látszik) egy alkotmányos nemzet élén többé egy pillanattig sem tűrhető meg mihelyt működésében az élő s épen általa hangoztatott törvényt lábbal tiporja.

A lényeg a formába nem ölhető s a lényeg megmentésére a formákba válogatni nem lehet. A jó katona a háboruban azt a fegyvert veszi a kezébe, a melyet alkalmasabbnak vél. Távolból lö; közelben vág, szur és aprít.

Ezért szerintem a z obstrució fegyverét ha felkellett venni — a teljes győzelem kivívásáig nem lehet, nem szabad letenni.

Nem, mert abba hogy az ellenzék törvényben befektetett nemzeti jogokat követel, mindenki egyet ért. A 67-es alapnak nem fejlesztéséről van itt szó, (mit a nagy jogász Hodosy tévesen állit) hanem egy 35 éves mulasztásnak megszüntetéséről, a 67-ki törvények által krealt csonka alkotmány helyre állításáról.

Azért kergettük el Bánffy-t, azért buktattuk meg Széllt, hogy Bécs urai a magyar nemzeti jogok romján ne üljenek többé orgiát.

Jött Héderváry, pogány az úr örökébe.

Egy ember, a ki nem magyar,

Az én nótám.

Enyhe nyári alkonyat van. Éltető legvégő ez a falusi. Az ember csak úgy szivja, nyeli magába; különösen ha ritkán van része benne. Egészen külön világ ez s nekem szebb is, jobb is, mint a városi.

Itt a beláthatatlan róna, hullámos virágaival, pipacsos, buzavirággal ékesítve, — s mennyivel pompásabb ez itt a nagy természetben, mint a virágkereskedések kirakataiban. Fa kevés van, de nem is kell itt, a mezők hivatalnokai nem félnék a naptól, az a néhány fűzfa, mi az ér partján itt-ott megmaradt, éppen elég arra, hogy alatta elköltött egyszerű ebédje után jóízűen aludhassa déli álmát a fáradt munkás; vagy ha nincsen, ugyis jó, a pihenés éppen olyan jól esik.

Amott egy sűrűbb facsoport sötétlik. Ott a falu. Apró házai nem is látszanak ki alóla, még a tornya sem, igen szerényen huzódik meg az is a fák között. Egyszerű házak között hogy is ékeskedhetnék. Egyszerű házak, egyszerű emberek, egyszerű templom — ez az összhang.

A nap éppen most vesz bucsut. Nehezen válik el, mint az anya kedves gyerme-

kétől. A városiak mintha mostohák volnának, azoktól hirtelen távozik, de itt nehéz a válás. Utoljára átöleli az egész rónát, kedvencz gyermekeit, megkönyezi a harmatcseppben, utolsó sugara szeretettel csókolja fel a munkás homlokáról érte gyöngyözött verejtéket, míg el nem tűnik egész alakja más világtájra, hogy első sugara ott is a munkást üdvözölje.

Csend van. A pacsirta csak akkor énekel, ha a levegő a nap hevétől reszket. A tiszta légen át messziről hallik a gulya kolumpja, egyenletesen ütöget a vezér nyakában, szinte látni, a hang után a mint térül a nyáj lassu, nyugodt menetben, mire a faluba ér, éppen este lesz. Tudja ezt már a vezér, ösztöne hajtja, nem a gulyás.

A fű harmatos. Mintha visszasírná a természet kiszáritott nedvességét. S mily bölcsen van ez így. Az arató most serénykedik legjobban hangos nóták mellett, kilencz, tiz markot összehordva most köti a kévét. azután keresztbe rakja, mert most nem hull a szemje hogy a szalmája megnyirkult.

És ez a kép egyforma évről-évre. Munkásai is ugyanazon napbarnított, durva kezű, de egyeneslelkű őszinte emberek. A ter-

mészet gyermekei ezek. Ma már kétkedők, zarkóztatottabbak. Nem csoda, hiszen ösanyjok nem tanítja nekik azt a haladást, a mit tőlük a társadalom követel.

Egyetlen udvarháza volt a falunak az Onodyké. Gyakran megfordultam nálok. A két család barátsága emberöltőkre visszamenve megvolt. Az öreg Onody bácsi még a régi világból való ember volt, a mostanival nem is sokat törődött, éppen ezért nem is mozdult odon dominiumából, de annál hűségesebben felkerestem én, mert sokat mesélt a régi jó időkből, az én nagyapámról is. Fia az apámmal élt barátságban; a szomszédunkba laktak benn a városba.

Dezső, az unokája pedig nekem volt a legjobb cimborám, meg iskolatársam. Együtt lövöldöztük a templom tetejéről a verebket, néha az ablakot is; együtt szivtuk a dohány első füstjét — titokban; együtt fugáltuk el a tanórákat is.

A huga sokkal kisebb volt nálunk. Sokszor felbosszantottam, ha az irkát néztem és kigunyoltam a malaczaiért. Érdekes kis fruska volt, nem szép, mert nagy volt a feje. A haja göndör volt, az arca vékony, fekete s úgy kirit belőle világos nagy kék

egy férfi a ki nem hazafi, egy miniszter kinek gyökere nincs sem a parlamentben sem az országban: ki erőszakra építette hatalmát a multban, ki titkolt terveivel zárkozottságával csak bizalmatlanságot kelt mindnyájunkba; kinek multjában nincs öröm jövőjében pedig nincs, nem lehet remény.

Jött egy ember, a ki mondják már Bécsben önteti az érczet, melyből a magyar alkotmány temetésekor kongó lélek harang készül.

Nohát ez embert nyakunkon tűrni nem szabad.

Harczolni kell tovább!

Kossuth Ferencz az ígéret, melyet az Obstructio, helyesen az igen magas színvonalon álló parlamenti vita abban hagyására nézve Széllnek tett, nem köti őt se többé midőn ez a Kossuth, e higgadt komoly hazafi méltó aggodalom által sugalt ajánlatának célját meggyújtotta s az ex lexbe bement.

Héderváry kormányzásának el fogadásáért csekély ár vagy nem is ár a katonai javaslatok „egyelőre” vissza vonása; már világos hogy ő a magyar alkotmány testébe dugott szálkát nem azért huzná ki, hogy eldobja, hanem hogy mélyebben bele szurja; veleszembben helye és szüksége van a nemzet törvénybe lefektetett joga teljes biztosításának a távol jövőre is.

Én tehát nem habozom kimondani: folytatandónak tartom a küzdelmet, nem épen nemzeti vívmányokért, hanem az élő törvény végrehajtásáért. És nem hagyám

szeme. Az volt csupán a baj, hogy a Dezső apja mindég otthon ült, ritkán ment hivatalba, nem úgy, mint az én apám s ezért haragudtunk rá, — ügyvéd volt.

Csak akkor sajnáltam, mikor Dezső is, Katinka is — a kis huga — fekete ruhába öltöztek, én reám is azt adtak, mert apámmal kellett menni — eltemették a Dezső apját. Ugy megsajnáltam a kis Katinkát is, a ki keservesen fakadt sirva, hogy mamáját zokogni látta. Szomszédos pajtáságunk azonban nemsokára megszakadt, hogy a jó Anna néni is elköltözött férje után. Dezső meg Katinka falura mentek végképen — nagyszüleikhez.

S milyen formás leány lett a kis Katinkából! A falusi levegő ugylátszik használt neki. Barna piros arcza olyan lett, mint a hamvas alma, beszédes szemeiből szelides jóság sugarzott. Oly régi ismerősök voltunk s most mégis úgy félt tőlem.

Ez bantott. Kerestem az alkalmat, hogy kérdésre vonjam tartózkodásáért. Egyszer utána lopódtam a kertbe s egy virágágy felé hajolva már csak akkor vett észre, mikor nem menekülhetett, ott álltam előtte kérdően, vádolóan. És mégsem volt bátorságom kérdőre vonni, hisz oly szeretetreméltó volt kis virága között, mikor végig mutogatta napi fáradtságának eredményét. Nem félt tőlem, talán mert tudta, hogy újból hosszabb időre távozom, talán ezért

lélekzethez jutni azt a kormányt mely legalább az 1867-ki alkotmány teljes helyreállítását programjába fel nem veszi.

Tisztelve az ellen véleményt, ki mondom, hogy veszélyt a harc folytatásába nem látok. Ellenkezőleg védelmet remélek ennél alkotmányos fejedelmünk királyi esküjében, s bizton hiszem, hogy Khuen Héderváry távozásával nem akad olyan gyász magyar s ha ilyen akad nem lesz olyan többség, mely a törvényes nemzeti jogok siralmát tekintse első lépésének a hatalom pólczához.

Azt tartom: az alkotmány nemzeti szempontból csak addig becses és értékes míg a hatalom tulkapásának ellensúlyozására megfelelő biztosítékot nyújt, s a nemzeti jogok terebélyes fája életgyökerének dusan tápláló talaját képezi.

Az ál-alkotmányosság, ha nem több de nem kisebb rossz mint a nyílt absolutismus. Ez futó homok, amaz vak szik a nemzeti jogok veteményes kertjében.

Mig a futó homokon itt-ott, még felüti fejét egy silány bogáncs kóró, addig a vak sziken egy árva szál gazt mértföldekre irmagul sem talasz.

Én úgy gondolkozom, inkább kitárom keblemet az ellenség nyilának sem hogy ön kezemmel szurjak a kebelembe tört.

Harczoljunk tehát uraim, de az elvi ellenség s ne az elvtestvérek ellen! Ezek pedig értsék meg egymást, a pusztán taktikai kérdésekben táplált eltérő nézeteikért egymástól ne szakadjanak el!

adta emlékül picziny kivarrott zsebkendőjét is.

Az első édes szégyenpirjával távoztunk a lugasból. Katinka ismét komoly lett s én éreztem vadját, hogy szenvedélyemben orcháját érintettem,

Az ártatlanság vádja volt ez, mely akkor szólal meg, ha a szívek tiszta varázsa isteni fényben tündököelve egymást elvakítja, fellángol nemesen, öntudatlanul, szemök talán a tulvilágba sugározz, de mely — bár látható volt egy pillantásra — eltűnik s fel nem táru soha többé!

Nem sejtettük, hogy a Katinka nagyszüleinek arczáról lerívó örömsugár ugyanazon forrásból fakad, mint a meinyek hatalma a mi gondolatainkat is titkon a jövőben egyesítette.

Három év mult el azóta, Küzdelmes, fáradságteli idők, erőtlő duzzadó lelkéséddel, megtört reménységgel.

Borongó őszi tájon keresztül vezetett utam. Mintha haragvó kezek bosszuját látam volna most a vidéken. Minden átváltozott. E sárgult fűszálak, — se madárdal, se gulya kolompja.

Száraz kórórakások itt-ott. A tetejében ott gubaszködik egy-egy réti sas, — nemsoká élvezi zavartalan álmát, egy varju károgyja fel de hiába kelnek harcra sereggestől ellene, a helyzet ura mégis a sas marad. Sötét felleg nehezedett rá a kis fa-

Cselekedjék kiki lelkiösmerete szerint; a párt fegyelem békői ne nyugózzék le a hazafi véleményét, s egyéni szabadságát.

Fél siker az egyetértés, félvéréség a szakadás, az bizonyos.

A tétovázás, habozás pedig feltétlenül vesztett csatát jelent.

Megfontolandónak tartom hogy most mi vagyunk a várban; kivert hadállásból nehéz a védelem.

Igaz volt és igaz marad: Qui prior tem pore, potior jure.

Előre!

A király tanácsadói.

Debreczen, július 16.

Adnak-e a királynak jó tanácsot? Felvilágosítják-e a politikai helyzetről? Ráveszik-e, illetőleg javasolják-e a felségnek, hogy a nemzeti képviselő minden pártját hallgassa ki, hogy ne egyoldalulag alkossa meg ítéletét és véleményét? Nyer-e kifejezést ő Felsége előtt a nemzet óhaja, vagy törekvése? Tud-e arról a király, hogy a nemzet csak törvényben gyökeredző jogainak végrehajtását kívánja? Merte-e megmondani magyar kormányférfi ő Felségének azt, hogy a magyar nemzetnek erőssége, az uralkodóháznak is erősségét és biztonságát jelenti; hogy a magyar önczélú nemzeti fejlődésében önálló, gazdasági téren független nemzet kell hogy legyen, mert Európa minden trónját oly nemzet tette nagygya és hatalmassá, a mely szuverénitását megőrizte és minden melékérdék szolgálatá nélkül tisztán nemzeti politikát követett.

Erre a kérdésre a felelet nagyon nehéz. Öszinte és tiszta felelet pedig lehetetlen.

Lehetetlen pedig azért, mert a király előtt az őszinte, tiszta és egyszerű igazsággal a magyar kormányok soha sem szoktak

lura is. A faluba be sem mentem. Alatta kerültem oda a másik széleig. Oda volt most utam — a temetőbe. Feltaláltam a friss hantokat, kettőt egymás mellett. Nézetem sokáig, némán elmerüve egyszerű fejféjokat. S mintha azok megbocsátottak, feloldoztak volna, — a táj is derüesebb lett körülöttem.

A falut újból elkerültem, mert a néhez felleg még most is ott ült felette. Ott volt pedig a a két sudar nyárfa nem messze; tudtam hogy az ott susog a régi udvarház előtt, de félttem, hogy kigunyol. Elfordultam, menekültem tőle, a háztól, mit oly hűségesen takarnak be sűrű lombjának árnyékai. Pedig az udvarházban Katinka lakott s bár a távol eltakart tőlem, árnyképe nyomon követett a multnak emlékeivel.

Ki akartam törölni lelkemből az emlékeket, hisz a csalódás első élettapasztalatom volt, de a feledés oly nehezen borult reájok hiszen legszebb ifju éveim fűződtek azokhoz vádolni, gyűlölni kezdtem. Pedig korán. Mert a Katinka élettörténetét csak később tudtam meg.

Hogy teljes árvaságra jutott, gyámja erőszakolta férhezmenetelét, hogy a birtoknak is legyen kezelője, meg hogy egyedül ne legyen. Azt mondják, nem szerette, a kihez hozzáment, de a mostoha gyámság alól akar szabadulni. Férje pedig imádásig szerette.

megjeleni, hanem siettek egymást tullicizálni mindig abban, hogy melyik tehet kedvesebb ígéretet.

A magyar kormányok esengtek a hatalomért és soha sem mertek volna azt veszélyeztetni azáltal, hogy a nemzet érdekeit szolgálják. Azt tartották, hogy a nemzeti elégtelenségről, vagy a nemzeti sérelmekről beszélni nem kell, mert ez megrendíti pozíciójukat, mivel Bécsben nem szívesen hallanak magyar nemzeti érdekről, vagy éppen nemzeti sérelemlről. Nem volt bátorságuk soha szembe szállani az udvar hagyományával és a katonai körök és az osztrák politikusok magyar gyűlölő felfogásával.

Olyan tények, olyan igazságok ezek, a miket eltagadni nem lehet.

De a mellett, hogy az igazság kimondása nem volt soha az újabb kormányok erénye és soha sem látták be annak szükségét, hogy a nemzet érzelmei felől fölvilágosítsák az uralkodót; soha sem igyekeztek törvényes jogainkra hivatkozva, a nemzet igazát a király elé vinni: egyszersmind a legnagyobb féltékenységgel őrizték a miniszeri bársonyszékeket is. Féltékenyek ét irigyek voltak minden időben.

Nincs arra példa, hogy az uralkodó kormány valaha azt ajánlotta volna a királynak nehéz politikai viszonyok között, hogy hallgassa meg az ellenzék irányadó vezéreit is. Ez Magyarországon ki van zárva. A féltékenység, a kicsinyes személyeskedés annyira erőt vesz a kormányon, hogy hatalmát látna megrendülni, mielőtt az örökös mamelukokon kívül más pártállású politikus véleményét is kikérné a feiség. És határozottan megbocsáthatatlan büne és önző gyávasága a kormányoknak az, hogy soha semmit sem tett arra nézve Bécsben hogy végre valahára eloszlassa azt a képtelen, ostoba és roszakaratu téves felfogást, hogy a magyar ellenzék rebellis, plane forradalmi párt.

Igenis, büne ez a mindenkor való kormányoknak, mert ez által éppen a nemzet

Zárkózott lett, kedvetlen, buskomor, várt, türt, szenvedett, őrizte sokáig ártatlanságát, majd vigasztalást, enyhülést keresett. S csodálatos nemét választotta az enyhültek. Van reá sok eset, hogy a férfi keserűségét, bánatát az italba fojtja, a mely előbb felidézi, felkorbácsolja az érzelmeiket, a szenvedélyeket, majd a mámor csillapítja, eltompítja, összerombolja azokat. Csillapulnak a gondok, könnyű a feledés s ez állapot vonz, szédít magába, mint az örvény, mikor aztán a romok felett nem tud uralkodni az ész; azt hiszi, a feledésnek balzsamát meglelte. Ezt hitte Katinka is.

Talán ez volt az a sötét felhő, a mi ott borongott a falu felett, a mi visszatarthatott, hogy ne lássam romban egykori bálványomat. Mert akkor már mindenki tudta, beszélt a faluban, legjobban pedig a Miska cigány, aki akkor is játszott a egykori „szép kisasszony“ tornáczában azt a nótát, mint egykor az ablak alatt: „a fonóba szól a nóta“ . . . Most egyedül játszik, elég keserű az ugy is, neki is. Mert a vége mindig egy, Miska cigánynak pedig olyan nehéz eldörzsölni száraz fekete arczsontján fennakadt könyeit a hegedülés mellett, mutatni sem akarja, hiszen urasszonya anélkül is oly keservesen zokog.

Azt mondják, mind pusztá a pusztá. Egyik olyan mint a másik. Azért én mégsem tudom azt a tájat, azokat az emlékeket feledni. Talán, mert gyermek éveimet ott töltöttem, talán azért, mert az a nóta az én nótám volt . . .

Nagy Gyula.

azon elemeit fosztották meg a sikeres tevékenységtől, a kik önzetlenül szokták hazájuk érdekeit sznlgálni, Ezzel nehezítik meg még jobban a nemzet sorsát, mert önző hasonlóságából a nemzeti irányt képviselő politikusokat forradalmároknak tüntették fel a kikkel az uralkodóház egyetlen tagja sem állhat szóba.

Pedig maga a kormány is jól tudja, hogy a magyar ellenzék loyaltása királya iránt, semmivel sem kisebb, mint az uralkodó párt-é. A kettő közt annyi a különbség, hogy az ellenzék a politikai helyzet feltárásában őszinte, az uralkodó párt pedig hamis adatokkal hizeleg.

Hát bizony az ilyen kormánytól senki se remélje, hogy az uralkodót a helyzetről őszintén fogja felvilágosítani. A magyar kormány részéről nem akad a királynak olyan tanácsadója, a melyik őszintén vallana és lelkében az igazság erejével viláosítaná fel az uralkodót arról a küzdelemlről, a mit most folytat a parlament őszinte kisebbsége, a parlament servilis többségével? Hyl vannak a királynak magyar tanácsadói?

Az eredmény jelenleg azt mutatja, hogy a királynak most sem volt őszinte és igaz tanácsadója.

Felhatalmazás és költségvetés nélkül él a kormány, de azért azt hiszi, hogy őt a hatalom és és dicsőség megilleti most és mindörökké!

Nyári örömök.

Fürdőzésem történetének oknyomozó leírása következik az alább kezdődő jegyzetekben. Előre is be kell jelentenem, hogy az egész hónap történetéből két tény fog kiviláglni. Az egyik, hogy az egész idő alatt nem fogok türdeni, mert nem bolond az ember drága pénzen azért utazni, hogy a kötelességszerű esztendőnkint egyszer való fürdést máskor végezze, mint a születésnapján. A másik tény, a mi a tényekből és az oknyomozó fürdő-történetírás adatai segítségével összeállított eseményekből kiderül, már sokkal érdekesebb. S ez az, hogy az embereknek a fürdői mulatságokról mondott állításai zilált társadalmi viszonyu lényeknek képtelen meséi.

Az én nyári fürdőzési örömeim okmány-szerűleg itt következnek:

A néni.

A szubrett és én elhatároztuk az utazást. Hogy hová, az csak egy hét múltán derül ki, amikor az illető helyre megérkezünk. Elég az, hogy én magamhoz vettem adósságaimat, a szubrett pedig az övéit. Adósságot csináltunk ugyanis, hogy legyen miből utaznunk.

A szubrettnél és nálam egyáltalán nem volt csomag. A szubrett virágot tartott a kezében, én pedig az ő kezét tartottam az enyémben.

Az állomáson mindenekelett feltűnt, hogy a két vasuti óra között tíz percz különbség van.

— Az egyik óra nem jár jól — mondtam a portásnak.

— Dehogy nem kérem, csak az egyik jobban jár, mint a másik.

A csöngetésre beszállottunk a kocsiba. Négyen ültünk benne: a szubrett és én, a másik sarokban ama bizonyos vénasszony, aki állítólag mindig ott ül a vasuti kocsik sarkában az utazók boszantására. A negyedik személy ama bizonyos ur volt, akinek Egyetértés van a kezében.

Beszállunk és leülünk. A szubrett mosolyog és halkán megszólal, hogy más ne hallja:

— Te, mégis csak szép dolog így titokban és kettesben fürdőre utazni. Senki se tudja, hogy elmentem. Az összes barátneim megpukkadnak az irigységtől.

Erre a szavakra a néni bizonyosan figyelt, de alig értette meg. Egyszerű, de rutarczát oda fordította tehát hozzám és biztos, de rokonszenvtelen hangon kérdezte:

— A kedves nővére?

— Nem!

— A kedves menyasszonya?

— Nem!

— Talán a neje?

— Dehogy!

— Hát akkor micsoda?

No hát, szerettem volna a néni pofongvágni, de nem lehetett, mert a néni újra megszólalt:

— Unalmas lesz az ut.

— Majd csak elszórakozunk felelé a szubrett.

— Hová mennek?

— Fürdőre!

— Én is, — szólt nyugodtan a néni. Tejkurát tartok.

— Én utálok a tejet, egyszer nyolcz hétig folyton azt ittam.

— Én ped.g egy álló esztendeig, — mondja a néni.

— Mikor?

— Amikor csecsszopó voltam!

A néni ezen nevetett, én pedig az ablakhoz mentem, hogy kinyissam.

— Nem szabad kinyitni az ablakot — tiltakozik.

— Aztán miért?

— Benne van az üzletszabályzatban, hogyha egy utas nem engedi, akkor nem szabad kinyitni az ablakot.

— Leültem.

Öt percz mulva feláll a néni és kinyitja az ablakot.

— Nem szabad kinyitni az ablakot — mondom.

— Aztán miért?

— Mert benne van az üzletszabályzatban.

— Nekem mondja? — szól a néni — Hiszen nincsen is benne!

Ebben a perczben belép a kalauz. — Megnézi a jegyeket és odaszól az Egyetértést olvasó urhoz.

— Vegye le ezt a koffert az ülésről.

— Nem veszem én!

— Az ülésen nem szabad táskának lenni!

— Tudom.

— Hiszen ott van!

— Látom.

— Vegye el!

— Mondtam már, hogy nem veszem.

— De kérem.

— Hallja, ha tovább beszél pofongvágom!

— Engem, a mikor figyelmeztetem a szabályzatra?

— Magát, hagyjon hékét!

— Szép szóval mondom, tegye el a koffert!

— Nem teszem.

A kalauz kimegy. Az ur tovább olvas. A néni a Bob herczegből énekel a Carmen dallamára.

Öt percz mulva bejön a kalauz a vonatvezetővel.

Az előbbi tárgyalás. Az ur végre kidobja a kalauzt és a vonatvezetőt.

Csönd. Az ur tovább olvas. A néni a Carmenből énekel a Bob herczeg dallamára.

Megérkeztünk a legközelebbi állomásra. Bejön a kalauz, a vonatvezető és egy rendőr.

— Ez az ur nem akarja el venni a táskáját az ülésről.

— Nem is veszem el.

— Benne van az üzletszabályzatban.

— Az nekem bliktri!
 — Aki az üzletszabályzattal ellenkezik, az kihágást követ el.
 — Bánom is én.
 A rendőr kapja magát, fogja a táskát és odaszól az urhoz.
 — Tessék kiszállani.
 Az nem mozdul, ellenben a néni felkiált.
 — Hagyja itt rögtön a táskát!
 — Hát nagysádé? — mondja a kalauz.
 — Az enyém.
 — Aztán miért nem szólt?
 — Hát törődöm én azzal, hogy maguk itt miről beszélnek.
 — Uraságod miért nem mondta, hogy nem az öné a táská?
 — Mondtam én, hogy az enyém?
 A kalauz kimegy, az ur tovább olvas, a néni pedig tovább éneklő a Bob herceget a Carmen dallamára, vagy megfordítva. — (Nem a dallamot megfordítva, hanem meglehet, hogy nem is a Bob hercegből énekel a Carmen dallamára, hanem a Szulamitból a Zsidónő áriájára.) Kitűnik, hogy a néni nem született koloratur énekesnőnek.
 Az azonban, hogy micsoda veszedelem támadt reánk abból, hogy a néni egyáltalán született, csak a következő félórában tűnt ki.
 Tallér.

A válság.

Az ellenzék átlépett a Rubikonon. Barabás Béla és vele együtt a harcizók csapata a képviselőház tegnapi ülésén formálisan hadat üzentek a miniszterelnöknek és kimondották a vagy-vagyot. Nemzeti engedmények nélkül többé békés megoldás tehát nem remélhető.

A miniszterelnök is kimondotta az utolsó szót: nem alkuszik. Nem ad semmit. Egyben megfenyegette az ellenzék a Ház feloszlásával. Kétségbeesésében vetemedett-e erre a fenyegetésre, hogy rettenetes fiaskóját esetleg kikerülje azzal, hogy a renitenskedőket megfélemlíti, vagy komoly szándékot árult-e el, már a magyar nyelvben való szegénysége következtében sem lehet megállapítani. Mindenesetre el lehetünk készülve rá, mert kormánypárti képviselők is mondják, hogy július huszadikán szétoszlatták a Házat.

Maga a függetlenségi párt már nyugodtabban nézi a helyzetet. Ma este pártterkezetet tartottak, Kossuth Ferencz lemondott az elnökségről, nem akar utjába állni a harcizók.

A pártegységet maga Kossuth Ferencz óvta meg, kérve, senki se lépjen ki a pártból, mindenkire rábízta, cselekedjék belátása szerint.

A szabadelvű párt örvend a miniszterelnök tegnapi „sikerének”, de hát erről nem szükséges komolyan beszélni. Aki látta őket, mélyen elszomorodhatott rajtuk. Sokkal érdekesebb, mert őszintébb, a temesvári ellenzék tüntetése képviselő-jelöltjük: a miniszterelnök ellen, ami bizonyítja, hogy mégsem olyan nagy és egységes a szimpatia Khuen-Héderváry irányában.

Most tehát végkép eldőlt a koczká. A magyar nemzet ezuttal befogja látni, megfogja ösmerni kik az ő barátai és ellenségei.

Vége van immár a kormány és többsége szemfényvesztő játékának. A Ház feloszlását nem hihetjük: hiszen a magyar király esküt tett a magyar alkotmányra és bizunk esküjében, hisszük nem tűri el, hogy kormánya erőszakot, törvénytelenséget kövessen el.

A nemzet jogaiért, igazáért tart a küzdelem s a miniszterelnök fenyegetésétől senki meg nem ijed.

NAPI HIREK.

Engedélyezik a vásárokat.

Ösmeretes, hogy a földmivelésügyi miniszter a hasított körmű állatok között kiütött száj és körömfájás miatt a vásárokat betiltotta. A vásárok engedélyezése tárgyában nemrég küldöttség is járt a földmivelésügyi miniszteriumban és a tanács is felirt, kérve a vásárok engedélyezését. Mint most a legilletékesebb helyről értesülünk, a földmivelésügyi miniszteriumban meggyőződtek arról, hogy a vásárok betiltása alap nélküli volt, legközelebb ezt a rendeletet visszavonják és engedélyezik a vásárokat a r t á s á t.

A debreczeni czipészkiállítás védnöke.

Szabó Kálmán kamarai elnök és Szávay titkár a vámszerződések ügyében Budapesten folytatott tárgyalásokat felhasználva tisztelegtek a keresk. miniszternél s felkérték őt, hogy az aug. 15-én megnyitó debr. czipészipari kiállítás védnökségét fogadja el és a kiállítást nyissa meg személyesen. Láng Lajos keresk. miniszter e kérelemre a következő választ intézte ma a kamarához:

A debreczeni országos czipészipari kiállítás rendezőse részéről, a kamara tisztelt elnöksége utján elém terjesztelt azon kérelmenek, hogy a kiállítás védnökségét fogadnam el, őszinte köszönetem kifejezése mellett, szíves készséggel teszek eleget.

Legyenek meggyőződve, hogy a kiállítás ügyei és sikere iránt a legmelegebb érdeklődéssel viseltetem.

Már ez alkalommal kénytelen vagyok azonban, élénk sajnálattal közölni, hogy a kiállítás megnyitásakor valószínűleg szabadságon leszek, s így a rendezőség azon óhajának, hogy kiállításukat folyó évi augusztus hó 15-én személyesen nyissam meg, alig fogok eleget tehetni. Hazafias üdvözléssel: Láng.

A kaba-nádudvari vasút.

A kaba-nádudvari h. é. vasút részv. társaság tegnap tartotta alakuló közgyűlését. Elnökké megválasztották Dessewffy Arisztidet, az igazgatóság tagjaivá pedig: Berger Jenő építési vállalkozót, Forray Ernő földbirtokost, dr. Horváth Lipót ügyvédet, Papp Sándor főjegyzőt, Rásó Gyula alispánt, dr. Keppich Gyula ügyvédet, Fuchs Gyula mérnököt, a felügyelő bizottság tagjaivá pedig Rothmüller Tivadart, Feuer Gézat, Beke Lászlót. A vasutat, melynek létesítését fontos közgazdasági érdekek sürgetik, Berger Jenő vállalkozó már építi.

Eljegyzés.

Farkas Albert mátai bizlos leányát Ilonát eljegyezte Balogh Elemér álmósi gazdálkodó.

A rendőrség figyelmébe.

A következő sorokat kaptuk:

Tisztelt Szerkesztő Ur!

A debreczeni közönségnek legszebb nyaraló helyét, a nagyerdőt esténként tömegesen látogatja a városi közönség. Ugy a közönség, mint mi nyaralók, napok óta kellemetlen meglepetésben részesülünk. Ugyanis egy nagyobb compánia minden este éjfélig nagy lármát csap ordítózáásával és éneklésével. Tudomásunk szerint a nagyerdőn őrzőjárat tartózkodik, így nem értjük, hogy miért nem figyelmeztetik a csendzavaró társaságot. Kérjük b. lapjában e pár sort közölni, hogy a rendőrség intézkedjék ebben az ügyben. Tisztelettel Több nyaraló.

A debreczeni csata évfordulója.

A főiskolai ifjuság már buzgólkodik azon, hogy augusztus 2-át az idén is hazaias kegyelettel ünnepelje meg. Az előkészítő bizottság gondoskodott arról, hogy az ünnepsébe bevonja a polgárságot s ez irányban megtette a szükséges intézkedéseket. Az ünnepélyen különben az összes dal-egyesületek lobogóik alatt jelennek meg. A program összeállítás most van folyamatban s néhány nap múlva már nyilvánossá tehetik.

Kitünő gimnazisták.

A debreczeni ev. ref. főgimnázium igazgatója Sinka Sándor, tegnap tette közzé a főgimnázium értesítőjét. Abból vesszük ki a kitünő tanulók alábbi névsorát: Az I-ső osztályban: Csuka Lajos, Ménes Lajos, Rác István, Ari Antal, Győri Lajos, Retteg Imre, Karácsony Sándor, Vereby József. A II-dik osztályban: Dóczy Gedeon, Kardos Lajos, Kovács Béla, Mirzti Károly, Szücs Kálmán, Görgei Márton, Huszti Mihály, Kovács Gábor, Pásztor Lajos. A III-ik osztályban: Bartha Béla, Nágel Zoltán, Vásári József, Major János, Matolcsy László. A IV. osztályban: Biró Zoltán, Szabó Béla, Szathmáry Árpád, Vértessy István, Baak István. A VI-ik osztályban: Fráter László és Stolz Ferencz. A VII-ik osztályban: Eöry Kálmán, Gulyás József, Joó István, Zelovics Zoltán. A VIII-ik osztályban: Erdős József, Kiss Pál. Kövér Béla, Nagy József, Sulyok Sándor és Szele Miklós. A magántanulók közül a IV-ik osztályból Fráter Tibor.

Megszűnt forgalmi akadály.

A magyar királyi államvasutak tepiatrencsin teplicz-vlarapassi vanalán, valamint a magyar északnyugoti helyi érdekű vasut vonalán Galgócz és Lipótvár állomások között fennállott forgalmi akadály elhárítván, ezen vonalokon az összes forgalom ismét megindított.

Késedelmi kamat az adóhátralék után.

A pénzügyminiszter, az ex-lex beállta tudatta a hatóságokkal, hogy az adótartozások után esedékes késedelmi kamatok felszámításánál miképp járjanak el. A felszámítás körül itt-ott tévedések történtek, amelyeknek eloszlása végett a miniszter ma újabb rendeletben tudatta, hogy késedelmi kamatot csak az ex-lex előtt esedé-

kessé vált adótartozások után lehet felszámítani. Az ex-lex alatt esedékessé lett adótartozás után késedelmi kamatot egyáltalán nem lehet felszámítani az ex-lex idejére.

A gyalogos főhadnagyok lovasítása.

A hadügyminiszter pár nap előtt egy új rendeletet bocsájtott ki, amely arról szól, hogy minden gyalogezred kötelékében a rangra nézve legidősebb főhadnagyok lovat tartoznak beszerezni saját költségükön s az ily lovasított főhadnagyok lehetőleg századparancsnoksággal bizandók meg s századosi szolgálattételre osztandók be. Amily kellemes mindenesetre a főhadnagyoknak az, hogy nem kell nekik a nehéz marsokat gyalog megtenniük, épp oly súlyosan érinti őket anyagilag ez a rendelet, amely a ló beszerzését teszi kötelezővé nekik. Kapnak ugyan valami általános összeget a lóvásárláshoz, de azon az összegben még a felszerelést sem tudják megvásárolni s így akinek pénze nincs, az kölcsön útján kénytelen a hadügyminiszter utasításának eleget tenni.

A Zion egyleti tagok figyelmébe.

A 12-éről elmaradt gyűlés a „Frohner“ éttermében e hó 19-én vasárnap délelőtt 1/2 10 órakor lesz megtartva, felkérnek az összes Zion tagok, hogy ezen gyűlésen menél tömegesebben megjelenni sziveskedjenek.

Kanyaró járvány a szomszédban.

A szomszéd Balmazújvárosban, az apró gyermekek között felütötte a fejét a kanyaró járvány. A főszolgabíróhoz intézett jelentésből kitűnik, hogy a járvány az óvintézkedések dacára is terjedőben van. A megbetegedések száma folyton növekedik, a mi érthe ő aggodalmakat ébreszt a szülők körében.

Magyariék gyásza.

Mély gyász érte egyik derék zenekarrunkat, a Magyar testvérek bandáját. A két primás — Kálmán és Imre — fitestvéreinek felesége Magyar Lajosné szül. Jónás Matild hunyt el e hónap 15-én éjjeli 2 órakor életének 22-ik évében, szívszélhűdésben. Halálát férjén és sógorain kívül nagy rokonság gyászolja. Temetése ma délután lesz a Teleki-utcai 67. számú házból a Várad-utcai temetőbe, hol a holtat a család sírhelyébe örök pihenőre teszik.

Vasutban felejtett tárgyak elárverezése.

A vasuti kocsikban és állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, esernyők, botok, ruha és fekérműek stb. Debreczen állomás podgyász felvételi helyiségében f. évi július hó 22-én d. u. 2 órakor kezdődő nyilvános árverésen elfognak adatni. Tekintettel arra, hogy a befolyó összeg a helybeli szegény alap javára fordíttatik, ezúton hívjuk fel a t. közönség figyelmét.

Halálozás.

Pollacsek Fülöp július 16-án reggel 7 órakor 80 éves korában meghalt. Az elhunytban dr. Balkányi Emilné, Bödi Ella nagyatyját gyászolja. Temetése holnap d. e. 10 órakor lesz Nyomtató-u. 2. sz. a. gyászaháztól.

A telefonos hölgyek egyenruhában.

A nagyváradai telefonos kisasszonyok csinos egyenruhát kapnak. Szürkének tervezték, de a hölgyek tiltakoztak a fád hétköznapi szín ellen. Az intéző körök figyelmbe vették a hölgyek tiltakozását s kék színű egyenruhát rendeltek el. Az uniformis bizonyára nagyban előfogja segíteni a tele-

fon forgalom pontos lebonyolítását. Az igazgatóság nyilván úgy gondolkozik, hogy akinek az isten uniformist ad, annak észt is ad hozzá. Amitől azonban leghatározottabban várják a reform üdvös hatását, az az igazgatóságnak új intézkedése, amely szerint a hölgyeknek sem rizszporozott arczzal, sem lakkezipőben nem szabad a hivatalban megjelenni. Ilyen körülmények között természetesen lehetetlen a tévedés, tehát most már a pontos, gyors kapcsolást illetőleg, nyugodt lehet a közönség. Azt mondják, hogy a hölgyek zúgolódnak az új rendszer ellen s nem tetszik nekik az egyenruha. Hisszük azonban, hogy nagyon hamar meg fognak vigasztalódni, mert az uniformis nagyon is sikkos, elegáns léssen. Ugy értesülünk, hogy az igazgatóság ezt a reformot Debreczenben is megvalósítja.

A szerelmes kis leány a zsinagóga között.

Szabó Mari hajdon pár hét előtt több társával hazafelé ballagott a mezőről s mint-hogy legrövidebb ut vezetett a vasat mentén, a társaság a vágányokon haladt Csóka felé. A társaság, legények s leányok, mindnyájan vígan voltak, csak Szabó Mari volt feltűnő hallgatag. Mikor az esteli vonat utólérte őket, mindnyájan félrehúzódtak a lokomotív elől, csak Szabó Mari nem akart a sinek közül távozni. Fütttyögetett a vonatvezető, de Mari csak nem mozdult a gőzös elől, úgy, hogy mikor az már néhány lépésnyire volt tőle, Szeles István legény az utolsó perczen rántotta félre a leányt a biztos halál elől. A vonat megállt, jegyzőkönyvet vettek föl. De még mielőtt elindult volna a mozdony, Szabó Mari ismét a vágányok közt termett s megállt a lokomotív előtt. Ugy kellett erővel elhúrozolni onnan, s csak ekkor indulhatott el a vonat. — Tegnap állott törvényt Szabó Mari e tetteért, mert a vasutársaság bepanaszolta közbiztonság elleni kihágásért. Faggatta a bíró a szép leányt, hogy mi célja volt e komédiázással, de az nem felelt, csak lesütötte a bánatos szeméit. „Öngyilkos akart talán lenni? vagy talán nem vette észre a közelegő vonatot?” — kérde a bíró. „Nem tudom én magam sem, — szól szegyenkezve a leány — nem láttam, nem hallottam semmit, — csak arra emlékszem, csak azt éreztem . . . mikor . . . Szeles István . . . hozzám szaladt és át karolt.” — A bíró az ábrándos leányt 2 napi elzárásra ítélte. „Elszenvedem azt is; még kétszer annyit is, azért az egy ölelésért . . .” szölt a leány s megnyugodott az ítéletben.

Hogy lesz a papirosból arany?

Pápáról írják a következő mulatságos esetet: A járás egyik községében a bíró elfoglalt egy hamis huszkoronás bankjegyet s erről hivatalosan értesítette a főszolgabíró. Azt a választ kapta, hogy a hamis bankót küldje el neki a nyomozás végett. Mit tett a bíró? A helyett, hogy borítékba zárta volna a hamisítványt, — megirt egy utalványt husz koronáról s föl-adta a hamis pénzt az utalványon. A posta gyanúlanul elfogadta a bankót. A főszolgabíró másnap kapott a postáról a hamis bankó helyett egy huszkoronás aranyat.

Vasuti értékjegyek.

A Magyar Államvasutak igazgatósága a kereskedelemügyi miniszteriummal egyetértőleg már régebbi idő óta foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy a postai értékjegyek mintájára a vasutnál is meghonosítsák a bélyeg-rendszert. — Ezt a rendszert az osztrák államvasut már régebben meghonosította és legujabban a bécsaspangyi vasut is alkalmazza. A vasuti bélyeg rendszer

behozatalát nálunk tágabb keretekben tervezik, amennyiben a posta mintájára az utánvételekre is kiterjesztenék, sőt ami a nagyközönség szempontjából legfontosabb, az utánvételeket nem a vasutnál fizetnék ki, hanem amint az összeg rendelkezésre áll, azonnal postautalványon küldenék meg jogos tulajdonosának. A vasuti bélyeg-rendszert a külföldön különben már csaknem mindennütt meghonosították, mert kiváló haszna az ellenőrzés tökéletessége is.

Elemi iskolába járó gyermekeket német szóra s teljes ellátásra elfogad Dr. Schöntag Samu városi orvos Svedlérén, Szepesmegye.

Zóna reggeli a Frohner éttermében.

Folyton frissen csapolt sör, és Zóna reggeli, gazdag étlap szerint kapható a **Frohner szálloda** csinosan berendezett, Udvar-kert helyiségében.

A képviselőház ülése.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

Budapest É. k. d. u. 1/2 3 ó.

A képviselőház mai ülésén napirend előtt felszólt **Reich** Aladár Baja képviselője.

Bejelent, hogy a bajai lövészegylet ünnepélyére megrendelték a péterváradai katonazenekart. A vezetőség azt írta, hogy csak akkor mehet el, ha nem kell a Hymnuszt játszani. A levelet leteszi a Ház asztalára. Megtorlást követel. (Viharos zaj, felkiáltások: Gyalázat.)

Héderváry kijelenti, hogy a felszóllalást interpellációnak tekinti, informáltatás után válaszol. Az esetet maga is helyteleníti.

Rátkay személyes kérdésben kijelenti, hogy félreértették tegnap az abszolutizmusról mondott szavait.

Polónyi személyes kérdésben azt mondja, hogy tegnap Kossuthról kapott kosarat, ma ő ad.

Héderváry elmondja, hogy a tárgyalások alkalmával a függetlenségiak belenyugodtak abba, hogy a nemzeti követeléseket a véderő javaslat tárgyalására halasztják.

Ő megnyugszik abban, hogy a többség a békei akarja.

Szünet után Marjay és Mezössy beszéltek.

Vidéki hírek.

Vérengzés a korcsmában.

Szentjobi levelezőnk véres esetet közöl velünk. Farnas községben Goldfinger József korcsmájában mulatott Pál János, Pál József és Száva József. Késő este a korcsmáros megtagadta a további italadást, ezen annyira feldühödtek, hogy késekkel estek Goldfingernek összeszurkálták nemesak őt, hanem a segítségére siető kocsisát is. Az összefutott nép mentette meg őket a dühöngőktől. A csendőrség még az éjjel kihallgatta a tetteseket.

Vesztett kutya garázdálkodása.

Az Arad-Pernyávához tartozó legelő-soron egy veszett kutya alapos garázdálkodást vitt tegnap véghez. Nem kevesebb,

mint 27 kutyát és 21 macskát tépett meg, s ezenkívül megmárt egy Talp János nevű gyermeket. Az inficiált állatokat mind elpusztították, a fiút pedig felvitték a budapesti Pasteur-intézetbe. A rendőrség kommunikét bocsátott ki, amelyben kellő óvatosságra inti a közönséget.

Agyon akarta lőni a kedvesét.

A budapesti főkapitányságra Zsombolyáról távirat érkezett, hogy tartóztassák le a legközelebbi vonattal érkező Persitz Gertud vasalónőt, aki azért igyekezik a fővárosba, hogy agyonlője volt kedvesét, Muskát Nándor szabót. A rendőrség hétfőn este le is tartóztatta a pályaudvaron a megérkező Persitzet, akinél töltött hatlövetű revolvert találtak. A letartóztatott nő a kihallgatás során nem is tagadta szándékát. Elmondta, hogy Muskát vele négy évig közös háztartásban élt s azután elhagyta. Ő kétségbeesésében elhatározta, hogy a hozzá visszatérni nem akaró kedvesét agyonlővi.

Nagy tüzvész.

Kézdivásárhely szomszédságában Hilio nevű községben — mint táviratgzzák — tegnap délután óriási tüzvész pusztított. Mint a Magyar Távirati Irodának jelentik, a római katolikusok templomától baloldalon fekvő egész sor ház összes melléképületekkel együtt porráégett. A lakóházak, gazdasági épületek száma megközelíti a százat. A kár jelentékeny. Csak igen kevés ház van biztosítva.

Gyujtogató aratók.

Nagy tűz volt a baranyamegyei eger-szegei határában hol Bán György odavaló lakos 40 holdas gabonatermése teljesen leégett. A tűz, amint ezt a nyomozás megállapította, gyujtogatás folytán keletkezett. Bán ugyanis még a tavasszal szerződött aratókat, akik azonban június közepén kijelentették, hogy ők a szerződésben megállapított feltételek mellett nem hajlandók munkába állni és magasabb aratási részt követeltek. A földbirtokos erre nem volt hajlandó s mivel munkásai elmaradtak, másokat fogadott. A hoppon maradt munkások ezért bosszút állottak Bán Györgyön. Amikor a 48 holdas táblán a kaszálást befejezték, a keresztkebe rakott gabonát egyszerre 10 helyen felgyujtották. A gyujtogatók közül 14 ember letartóztatott.

Agyonlőtt kincskeresők.

Megrendítő eset történt minap a somogy-megyei Tarcsa községben. Pár héttel ezelőtt kirabolták Szűszner Bernát gabonakereskedőt, de a tetteseket, akik közel 20.000 korona készpénzt és több értékes arany és ezüstneműt vittek el, nem tudták kézrekeríteni. A rablók, amint ezt a csendőrség hosszasan nyomozás után mégis kiderítette: Galambos Ferencz, Troja András és Raska Péter voltak. Az elrabolt pénzt és ékszereket még a rablás éjjelén Raska Péter kertjében elásták. A dolgról senki sem tudott semmit. Raska Vincze, a betörőnek a testvére, aki egy házban lakott bátyjával, szintén csak annyit tudott, hogy a pénz a kertben van elásva, de hogy hol, azt ő sem tudta. Amint csütörtökön sikerült a csendőrségnek a három rablót kinyomozni, le is tartóztatták őket, de a pénzt nem találták meg, mert az elfogott rablók nem árulták el a pénz rejtékhelyét. Truszkó Ja-

kab és Viott Sándor odavaló emberek valahogy meg'udták, — hogy a pénz Raskó kertjében van. — Pénteken éjjel odamentek és ásókkal kutattak az elásott pénz után. Raskó Vincze, aki bátyjának letartóztatása óta nagyon vigyázott a kertre, amint észrevette, hogy a kertben két gyanús alak van, fegyvert hozott ki a szobából s azzal a kertben mozgó alakokra lőtt. Az egyik lóvész Truszkó Jakabot a hálántékon találta és rögtön meghalt, a másik golyó szintén talált, de ez már csak könnyebb sérülést idézett elő Viott Sándoron. Az eset következtében megtalálták az elrabolt pénzt és ékszereket.

Simli Mariska Amerikában.

Simli Mariska, a hirlapalapítási mániában utazó leány — ki debreczeni szerepléséről is eléggé ösmeretes — most Székesfehérvárról a tengerentúlra készül. — A tengeri utra azonban nincs költsége s most a következő levélben eseng könyörödományokért a székesfehérvári közönséghez:

Tisztelt barátaim! Kegyetek ismerik bizonyára ismerik a hatósági megüldöztetést, miben szociálista partállásom, szónokirói agitációim miatt 1902. tavaszán, Budapesten részesültem — honnét az általam leleptett, hirlapilag krompromittált államrendőrségnek bosszúja, a „magyar vidék“ ez irodalmi pusztájában, e dunántuli „Ördögsgiget“ sivarába — Camoensnak Samoa, Leopardinok Recanati, nekem pedig szülőotthonom volt valaha! — taszított; bizonytalanságok, emberbaratok . . . nem nézhettek, tudom! felindulás-felháborodás hijján, az üzött szarvas e hajtóvadászatát.

A helyzet — nem a szociálisták elvi, de a magam egyéni helyzete! — a bán kormányrajutásával csak súlyosbodott Gróf Khuen-Héderváry Károly u. i. személyes pártfogója, édesatyai barátja volt bennem, az iróembernek mindenha s én, Tisztelt Barátaim! nem vagyok elég „erős“ — hálátlanul merész! — a Brutus-szerepre. Régi, exponált állásomat elfoglalnom s szóval tollal fegyverkezni a pártban a miniszterelnök ellen — erkölcsi képtelenség, elvileg leszerelnem s szóval-tollal kitartanom, pártommal szemben, a miniszterelnök mellett pedig: politikai jellemtelenség . . . nemde, Tisztelt Barátaim! ez is, az is árulás lenne? Utat, — utat keresek tehát, mi eszem szivem e gyötrelmes dilemmájából a becsület jegyében kivezessen. S ez az ut a Hamburg American Line tengeri útja, a melyen capitain Rensing Patricia-ja . . . ha elvi és személyes barátaim barátsága cserében nem hagy . . . engem ez év November hó 7-ikén, angol nyelvi irói készülségemmel, a nemi jogegyenlőség hazájába, az egyesült Államok szívébe: Newyorkba visz; hol szellemi, társadalmi és irói jövőt, ihletelt munkát, kenyeret keresek magamnak és magaméban egy 70 felé hajló galambösz asszonyoknak, nagybeteg asszonyoknak, kiről fogják tudni Tisztelt Barátaim, hogy Székesfehérvár város bérletében tönkrement, öngyilkos férj özvegye és hogy — édesanyám, másfél éves proletársorsom kenyéren — ezen az ostyavékony, kökemény és epekeserű kenyéren — sinylődve, azonban annyit sem birtam összezsugorgatni a morzsákból; amenynyit a protekciós féljegyem igényel.

Tisztelt Barátaim! a „Pátricia-n, imnek szépitsem, minek színezzem, mieok árcaz-

gassam a fakó való-ág koldusábrázatját. — Gyűlésre és gyűjtőkre, emberbaráti szivek-lelkek kortesmunkájára szorulok. Rászorulok, hogy gyűjtsenek nekem a szabadulás, a boldogulás, az emelkedés útjára . . . mert lelkemre! inkább választom öngyilkos apám golyója parját, — mint továbbra is e koldusfalatnál is koldusabb proletárkenyeret, melyet — hogy ne éljek, de meg se halljak! — havi segély alakjában, e város ad elem. Alba, 1903. Július hó. Simli Mariska. Kigyó-utca 18. sz.

CSARNOK.

II. Rákóczi Ferencz fejedelem.

(Regényes történet.) (27.)

Irta: ifjabb Móríc z Pál.

A bűvös, sérthetetlen vitézek közé sorolta a nép Bezeredy Imrét, a dunántuli fiatal hősök hőst is. Nálánál kitünőbb bajvivót nem ösmertek a kortársak. Bar száz és száz csatában részt vett, egyetlen egyszer sem sebesült meg. Vitézségének és szerencsésének nem volt párja. Csodákat művelt a csatában. „Ezredestől zászlótartóig hetvenkét császári tisztet ejtet el sajátkezüleg és pedig gyakran a harcizso ok előtt küzdött párviadalokban.“ Ugy mondták, hogy talizmánt viselt. Egyik legbámulatosabb párviadalát Papa és Sümeg között vívta, amidőn Rabutint Csobáncz alól elverték az asszonyok. s a midőn az szegyenszemre retirált. Sümeg és Papa között állott a két ellentábor. Óriási nagy rácz nyargalt elő és gyalázkodó szavakkal párviadalra szólította a híres bajvivót, de a kisebb termetű Bezeredyt nem kellett biztatni. Eléugratott nemesvérű lován. Fogadj Isten gyanant egymásra löttek. Ezzel köszöntötte a két bajvivó egymást. Nem találtak. Ekkor karddal rohantak egymásra. Bezeredy mesterileg forgatta a kardot és oldalról igen veszedelmesen szorongatta a vad erejében elbizakodott ráczot. Azonban az óriás kardcsapása alatt a Bezeredy kardja hirtelen ketté tört. Most védtelenül maradt. Mire az óriás a nálánál kisebb termetű magyar vitézt derékon kapta és áttemelte a saját nyergébe és kaczagva megeresztette a lova kantárát a császári tábor felé. De Bezeredy nem oly potya zsákmány volt. A jobb kezében maradt törött kardmarkolattal úgy vágta fejbe a ráczot, hogy az megszedült, mire Bezeredy magával rántotta az óriást a földre és ott ráugorván, a rácz pallosával vágta le a gazda fejét. Eljenzésbe tört ki a kurucz tábor, midőn az elveszettnek hitt Bezeredy az óriás lován lovagolt a kurucz sereg közé. A rácz iszonyu nagy véres fejét az óriás pallosára szurva hozta magával. Ez volt a nem mindennapi diadal jele.

Mások ismét úgy beszélnek, hogy midőn a Bezeredy kardja ketté tört, Bezeredy, lova ügyes forgolódásaival mentette magát az iszonyu kardcsapások elől. De bizonyosan elpusztult volna, ha hü fegyverhordozója oda nem kiáltja neki:

— Vitézlő uram! oda akasztottam ám a fokost is a nyereg kápara!

Megörült Bezeredy és a mint marokna kapta az ősi magyar fegyvert, úgy vágta nyakszirtén a ráczot, hogy az óriás halva zuhant a földre . . .

És mégis ez a dicső vitéz is vérpadon pusztult. Eltántoritotta őt is az osztrák, de midőn nemzete ügyét hitszegő módon akarta

Himzett Blous szövetek

2 frt 75 krtól

Méterenként, portó és vámmentesen házhoz szállítva. Minták forduló postával. Sweizba 2-ös levélbélyeg.

körülbelől 50 frtig Appenzeller himzés ráillesztve. Képes árjegyzék postafordultával, valamint fekete; fehér és színes Henneberg selyem 60 kr.-tól egész 11 frt 35 krig méterenként.

Selyem damast . . . . . 85 krtól 11 frt 80 krig.

Selyem Bastruhák öltözékeként 9 frt 90 krtól 43 f. 25 k.

Foulard selyem mintázott . . . . . 60 krtól 3 frt 70 krig.

Báli selyem . . . . . 60 krtól 11 frt 35 krajczárig.

Menyasszonyi selyem . . . . . 60 krtól 11 frt 35 krajczárig.

Blous selyem . . . . . 60 . . . . . 11 frt 35

Selyemgyár Henneberg, Zürich.

elárulni, kurucz bajtársai elfogták. Rákóczi fejedelem sirt, a midőn kimondta gyönyörű vitézére a halálosítéletet. De nem cselekedhetett másként, mert elszaporodtak az árulók. Rettentő példát és rettentő véritéletet szolgáltatott a fejedelem. Bezerédyt Sárospatakon fejezte le a hóhér. Noha a nagy sokaság tulajdon szemével látta a hóhér pallosról hulló hősi vért, mégis oly rémes mesét találtak ki: „a halhatatlan bajnok élve záratott sírjába, mert tetemei felett a föld megmozdult . . .”

„A népet úgy nyugtatta meg a fejedelem, hogy Bezerédy holttestét kiasatta és a templomban közszemlére kiterítette . . .”
(Folyt köv.)

Nyilttér.*

Kijelentem, hogy kiskorú fiam, ifj. Varga Lajosnak semmiféle adósságát kifizetni nem fogom.

1903. július 16.

Varga Lajos.

Eladó földek.

10 kat. hold **ujosztású föld**
18 „ „ **ondódi föld**
16 „ „ **bánki kaszáló**
három . . . **varga kerti szőlő**

(parcellázásra is alkalmas) eladó.

Bővebb felvilágosítást ad a Debreczeni Ipar és Kereskedelmi bank **ügyvezető igazgatója.**

Félszázad óta

Aranyérem
Páris,
London.

kitünőnek elismert
dr. Sihalcsky-féle

Aranyérem
Pécs,
Temesvár.

Arckenyőcs és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elérjett világhírű és bámulatos hatásuk képezik. — Megbízható sikerrel használtatnak szepülő és májfoltok, a forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztatlansága ellen. Egy agy tégely ára 1 kor. 40 fill., egy kis tégely 70 fill. Egy nagy üveg mosdóvíz 2 kor., egy kis üveg 1 k. Hozzávaló dr. Sihalcsky szappan 60 fill.

JOLIESSANTE-CRÉME

bőrfinomító és szépítő szer.

Kitünő hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések elűzésére. Egy üveg ára 3 k. 10 fill.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsás és sárga színben.

Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. Az arcra láthatatlanul tapadva, annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 1 k. 60 fl., egy kis doboz 1 kor.

JOLIESSANTE-FOGPOR

legegészségesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és bűzösödésük eltávolítása s megóvására, mely által egyúttal a foghúsra is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 1 kor.

JOLIESSANTE SZAPPAN

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb toilette szappan. A bőrt finommá és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, üde kinézését. Kivánatra minta darabok ingyen adatnak. Egy darab ára 80 fl.

HAI-RESTORER

biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 2 kor.

Valódi minőségben kapható a készítő **Molnár Lipót** gyógyszerésznél Kassán. Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerteráiban (Tisza palota), **Dr. Rothachnek V. Empl, Mihálovits Jenő** gyógyszerteráiban.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

Üzleti könyvek

csoda olcsón kaphatók Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-uteza 49.

A debreczeni

Első Temetkezési Egylet

mint helyi érdekű kultur intézmény

legközvetlenebb és legegyszerűbb célja az, hogy szegénysorsú családokat egyes tagjaik elhalálózása esetén segélyben részesítsen. Tagjai közül az eddig elhalt **13 halott után fizetett ki díjakat, számos előismerő levelek** s köszönő nyilatkozatok tanuskodnak egyeletünk célszerű üdvös voltáról.

Tagok mindez ideig vétetnek fel.

Beiratkozás a pénztárban főtér, **Vargassy Gyula** ur kosárkötő üzletében (Arany Bika kavéházzal szemben) Valamint **Vértessy János** egyleti eljáró s pénzbeszedőnél.

Felvilágosításokat nyújt **dr. Király Péter** ügyész igazgató ur Piacz-u. 46 sz. a. ügyvédi irodáján, továbbá **Iklódy János** igazgató **Csapó-u. malomköz 3 sz. a.**, hol beiratkozások is eszközöltnek.

Uj tagok az eddigi 13 halott után díjakat nem kötelesek fizetni.

Megérkeztek

a legjobb minőségű

Cosmanosi francia batistok, indich voiléek, douchesse szaténok, és mindennemű jó mosó **kartonok, himzett batistok, piqué újdonságok,** továbbá **Rumburgi, Hollandi, Kreás és czérna fonal vásznak,** valamint a világhírű Schroll gyártmányu elsőrendű **chifonok,** csikós jegyű **havasi vásznak,** **Szepességi Damast asztalneműek törülközők,** ágyszaténokra való **vászón kanavásznak, zephirek, ágyszaténok, csipkefüggönyök, paplanok,** továbbá mindennemű **menyasszonyi kelengyék** pontos összeállítását eivalalom szolid olcsó, szabott árak mellett.

Tisztelettel

Nádudvary Lajos.

Vágó Andor-féle üzlet, főtér a nagy tőzsde mellett.

Ritka alkalom!!

Leszállított árak!

Finom francia batiszt

divatos uj mintákban

27 és 32 kr.

Francia delinek

divatos uj mintákban

37 és 45 kr.

Jó mosó zefirek

15 és 19 kr.

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5.

„BIOSKOP“

óriási KINEMATOGRAF.

Debreczen, Szénavásártér.

Műsor:

Ma július 16. 17-én

1. Tréfas párbaj.
2. Mantinquei katasztrófa.
3. Taku bombázása.
4. Velence panorámája.
5. Becsapott rendőrök.
6. Divatos táncok.
7. Akrobata táncz.
8. A gonosz anyós.
9. Csipke Rózsika szenzációs film. 300 méter.
10. Franciaország panorámája.
11. A csodálatraméltó tyuk.
12. A tavasz tündérajza.
13. A vizsikló csónakázás.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

NARTEN GYÖRGY.

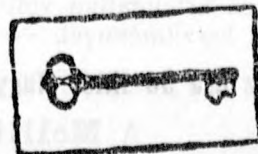
Schicht-szappan

Védjegy

szarvas

vagy

kulcs

legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Minden ártalmas vegytéktől tiszta.

Mindenütt kapható!

A vásárlásnál különösen arra vigyázzunk, hogy minden darab szappanon a Schicht név és egy a fenti védjegyekből rajta legyen.

Részvényalírási felhívás.

Sokszor hallatjuk azon jogos panaszt, hogy mezőgazdasági terményeink túlnyomó részét külföldi gyárak jövedelmező gyárai dolgozzák fel.

Köztudomású, miszerint a gyár ipar, a munka sokszorozza meg a nyers anyag értékét. Virágzó gyár ipar azonban a tőke segítsége nélkül el nem képzelhető. Meg kell tehát e segítséget társulás útján teremteni és így lehetővé tenni, hasznos vállalkozások létesítését.

Ily gondolatok vezettek bennünket, midőn városunkban egy

„Iparvállalati és Kereskedelmi Részvénytársaság“

létesítésére vállalkoztunk.

Közel 20 év óta működik városunkban a Geréby-féle eczet gyár, melyet a volt tulajdonos örökösei áruba bocsátottak. Meggyőződésünk szerint e gyár kellő tőkével virágzó iparteleppé fejleszhető.

Magáévá tette tehát az alapítók értekezlete azon eszmét, hogy ezen gyárat megszerezze. Ez igen kedvező feltételek mellett sikerült is. Deák Ferencz-u. 13 sz. a. 354 □ öl kiterjedésű gyártelepet 60.000 kor. teljes felszerelését pedig 20.000 korona, összesen 80.000 kor. árért hajlandók az örökösök e társaságnak átengedni.

Programmunk további rövid ismertetése

1. A vállalat tárgya :

Az említett eczetgyár teljes üzembe hozatala. A vállalat keretébe beilleszthető, kisebb befektetést igénylő, nagyobb kockázattal nem járó iparágak létesítése, melyeknek termékei a napi fogyasztás tárgyát képezik.

2. A vállalat tartamát : 50 évre tervezik.

3. A részvénytőkét 2000 darab 100 koronás részvény alapján 200.000 korona képezné, mely összegből egyelőre 150.000 korona, tehát 75% lesz befizetendő a következő részletekben :

Minden részvény után :

a) aláíraskor 10% az az 10 korona

b) legkésőbb f. é. okt. 10-ig 20 korona

c) legkésőbb f. é. decz. 1-ig 20 korona

d) legkésőbb f. é. decz. 31-ig 25 korona

Az első és második részlet alapítótársunk a **Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi-Banknál** vagy a következő debreczeni pénzügyintézeteknél fizethető be, a hol egyúttal a részvények is jegyezhetők, u. m. : Alföldi Takarékpénztár Debreczenben, Debreczeni Első Takarékpénztár, Közgazdasági Bank R.-T. Debreczenben, Takaré- és Hitelintézet Debreczenben, Debreczeni Kölsönös Segélyző-Egylet m. sz., Korona-Takarék és Hitelszövetkezet. Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet.

A befizetésekről kiállított „Ideiglenes elismervényeket“ 1904. január 1-től kezdve a társaság Deák Ferencz-utca 13. szám alatti irodájában eredeti részvényekkel cseréli ki.

A további befizetések felől a közgyűlés intézkedik.

4. Aláírás zárideje f. é. október 10.

Az alapítók fentartják maguknak a jogot, hogy a társaság első igazgatóságát 3 évi időtartamra kinevezzék.

5. Tuljegyzés esetén a fölöslegessé vált jegyzések tekintetében az alakuló közgyűlés intézkedik.

Ezekután ujjal kiemeljük, hogy kizárólag a napi fogyasztásra alkalmas cikkek előállításával és árusításával kívánunk foglalkozni. Befektetésünk legjelentékenyebb részét ingatlan képezi, amely már fekvésénél fogva is értékében csak növekedhet. S felemlítjük végül, hogy minden olyan újabb befektetéshez, mely 10.000 koronánál nagyobb összeget igényel esetről-esetre közgyűlési jóváhagyást kérünk.

Ezekben röviden megismertette a tervezetet, bizton reméljük, hogy a nagyérdemű közönséget sikerült vállalatunk reális voltáról meggyőzni. Ez alapon teljes bizalommal kérjük fel a t. Czím nagybecsű támogatását, miszerint bennünket részvények jegyzésével megtisztelni s vállalatunknak örökösei körében is propagandát csinálni kegyeskedjék. Debreczen, 1903. évi június 28-án.

Tisztelettel az alapítók : Dr. Balkányi Ede, Bárdos Géza, Berger Jenő, Bóni gyártelep és mezőgazd. r.-t. Nyírbátor, Dr. Bruckner Ernő, Csanak József, Debreczeni Jenő, Geréby Pál örökös társai nevében is, Geiger Simon, Hauer Bertalan, Hochfelder Jakab, Kaszanyitzky Endre, Dr. Kenézy Gyula, Kontsek Géza, Lovász János, Márk Endre, Dr. Magoss György, Muraközy László, Dr. Nyiri Ernő, Pálffy Gábor, Rankai Béla, Serli Gusztáv, Schwarcz Dávid, Szávay Gyula, Ullrich Jenő, Ungváry József, Vadon Sándor, Weszter István.

Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoruma a »Kigyó«-hoz
Debreczenben, Főtér 31. sz.

Ajánlja a következő, közkeveltségnek örvendő készítményeit :

Harmat-crème

arczsépitő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcznak üdéséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arczvörösség, májolt, sömör, szeplő s egyéb bőrtisztatlanságnál.

— 1 tégly Harmat crème ára 1 korona. —

A kréméhez használandó poudert, a

Harmat-arcpor,

mely az arcznak üde, ifju színt kölcsönöz ; három féle színben kapható u. m. fehér, rózsás s crème színben. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. — Jól tapad és igen jól fed.

Próbadoz ára 50 fillér Nagyobb doboz 1 és 2 korona.

A Mollitergin

a legkiválóbb arc s különösen kéz-bőr-ápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű légyságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arc- s kéz-bőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiros s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arczbőrt a legrövidebb idő alatt üdévé, finommá tesz. Megbaruult kezeket, eldurvult kéz-bőrt fehérré, puhává változtat.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Dr. Borsos-féle Növényi Hajszesz.

Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr-betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz, nem piszkítja a fehérmüt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést!

— 1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona. —

Dr. Borsos-féle Növényi Hajkenőcs.

Azok részére, kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyanolyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

— 1 tégly Hajkenőcs ára 1 korona. —

A Mihalovits-féle

Iztelen Csukamájolaj

teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik.

A Mihalovits féle

China-bor.

China-vas-bor.

Condurangó-bor.

Pepsin-bor.

1 üveg ára

1 kor. 60 fill.

Szomorodni borból kiváló gonddal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.